

CSR JAKO OBSZAR RAPORTOWANIA NIEFINANSOWEGO W ŚWIETLE ROZSZERZENIA ZAKRESU UJAWNIENÍ

Agnieszka TYLEC

Politechnika Częstochowska, Wydział Zarządzania; agnieszka.tylec@wz.pcz.pl

Streszczenie: W artykule podjęto problematykę rozszerzenia od 2017 roku zakresu raportowania niefinansowego. Nowe obowiązki sprawozdawcze związane są z implementacją na grunt polskiego prawa i praktyki gospodarczej Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE, skutkującą rozszerzeniem zakresu ujawnianych informacji niefinansowych (dla jednostek zaufania publicznego), w tym w szczególności składających się na sprawozdawczość w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu. Artykuł oparto przede wszystkim na wskazanej Dyrektywie oraz opublikowanej w 2017 roku nowelizacji Ustawy o rachunkowości, a także na literaturze przedmiotu i publikowanych w Internecie raportach dotyczących kwestii raportowania niefinansowego i społecznej odpowiedzialności biznesu.

Słowa kluczowe: społeczna odpowiedzialność biznesu, raportowanie niefinansowe.

CSR AS A NON-FINANCIAL REPORTING AREA IN THE LIGHT OF THE EXTENSION OF THE SCOPE OF DISCLOSURES

Abstract: The article concerns the issue of extending the scope of non-financial reporting since 2017. New reporting obligations are related to the implementation of the Directive of the European Parliament and of the Council 2014/95 / EU into Polish law and business practice, resulting in an extension of the scope of disclosed non-financial information (for public trust units), including in particular reporting on corporate social responsibility business - CSR. The article was based on the indicated Directive and the amendment to the Act on Accounting published in 2017, as well as on the literature of the subject and reports published in the Internet regarding the issues of non-financial reporting and corporate social responsibility.

Keywords: Corporate Social Responsibility, non-financial reporting.

1. Wprowadzanie

Raportowanie danych niefinansowych stało się elementem sprawozdawczości od początku 2018 roku. Taki stan rzeczy jest rezultatem transpozycji na grunta prawa polskiego i innych krajów UE Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE w sprawie ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy. Implementacja rozwiązań wprowadzonych Dyrektywą wiązała się przede wszystkim z nowelizacją Ustawy o rachunkowości (Dz.U. z 2017 r., poz. 61.), która (zgodnie z danymi szacunkowymi Ministerstwa Finansów) na około 300 przedsiębiorstw w Polsce nałożyła obowiązek ujawniania danych pozafinansowych już w sprawozdaniach rocznych za 2017 rok. Drugim aktem prawnym przenoszącym przepisy unijne na grunt polskiego prawa jest Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 25 maja 2016 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz.U. z 2016 r., poz. 860). Dyrektywa wprowadziła przede wszystkim zmiany skutkujące:

- rozszerzeniem zakresu informacji niefinansowych dla jednostek zaufania publicznego, w tym wprowadzeniem wymogu ujawniania (w sprawozdaniu z działalności lub w formie odrębnego raportu) minimum istotnych informacji dotyczących kwestii środowiskowych, spraw społecznych i pracowniczych, poszanowania praw człowieka oraz przeciwdziałania korupcji i łapownictwu (składających się na sprawozdawczość w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu);
- wprowadzeniem nowych ujawnień w zakresie polityki różnorodności (obowiązek ujawniania przez wybrane podmioty (duże spółki giełdowe) informacji na temat stosowanej polityki różnorodności, składu organów administracyjnych spółki, zarządzających i nadzorczych, celów tej polityki, sposobu jej realizacji oraz rezultatów w danym okresie sprawozdawczym (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady, 2014).

Podmioty objęte wymienionymi. regulacjami mają obowiązek zastosowania zasady „stosuj lub wyjaśnij” (comply or explain), co oznacza, że gdy dana jednostka nie prowadzi polityki w zakresie jednej lub kilku kwestii określonych w Dyrektywie, ma obowiązek ujawnić ten fakt oraz podać przyczyny takiego stanu rzeczy.

Rozszerzenie zakresu raportowania rodzi nowe obowiązki sprawozdawcze i wątpliwości dotyczące zakresu i sposobu obowiązkowych ujawnień¹. Mając na uwadze powyższe oraz

---

¹ Prowadzenie odpowiedniej polityki informacyjnej jest jednak uzasadnione dwoma podstawowymi przyczynami: zapotrzebowaniem społeczeństwa na transparentną informację ze strony przedsiębiorców oraz chęcią dzielenia się przez te przedsiębiorstwa wiedzą o działaniach z zakresu CSR (Szwajca and Nawrocki, 2016).

fakt, że liczba sporządzanych raportów już za rok 2017 i w latach kolejnych będzie odpowiadała łącznej liczbie raportów sporządzonych za okres poprzednich dziesięciu lat, jako cel artykułu przyjęto przedstawienie istoty wprowadzonych zmian w aspekcie normatywnych przesłanek rozszerzenia zakresu ujawnień (raportowania niefinansowego). Rozważania skoncentrowane zostały wokół sprawozdawczości dotyczącej problematyki społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw.

Dla osiągnięcia założonego celu w artykule zawarto przede wszystkim wnioski z przeprowadzonych studiów literaturowych z zakresu podjętej tematyki, wykorzystując metodę analizy (w tym analizy aktów prawnych, literatury przedmiotu, publikowanych w Internecie raportów i opracowań przygotowanych przez różne instytucje), metodę opisową i metodę graficznej prezentacji danych.

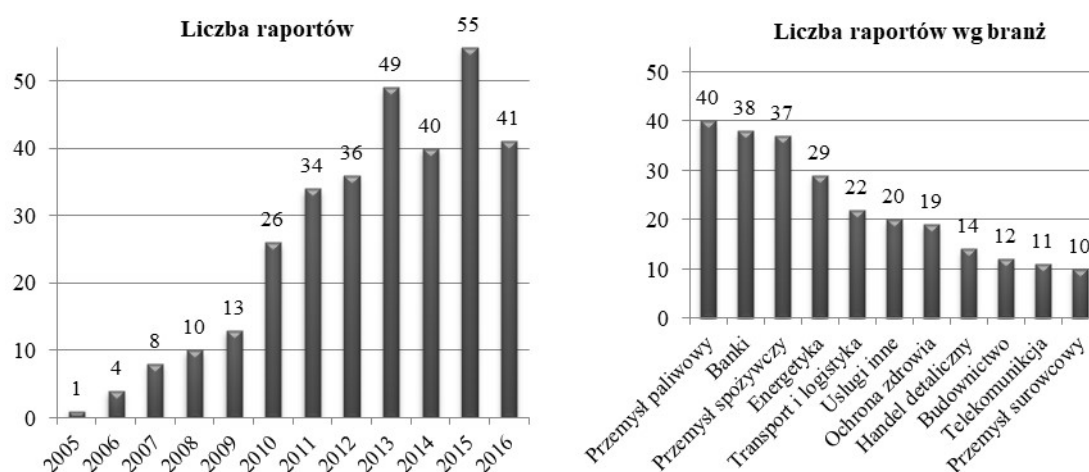
2. CSR a raportowanie niefinansowe w Polsce przed rokiem 2016

Wywodząca się z amerykańskiego biznesu korporacyjnego koncepcja społecznej odpowiedzialności biznesu nie jest koncepcją nową i doczekała się licznych ujęć i definicji, przy czym szeroki jej zakres uniemożliwia podanie jednej, spójnej interpretacji podejmującej wszystkie jej aspekty. Bez względu jednak na ujęcie definicyjne, przyjmuje się, że CSR poprzez budowanie trwałych relacji z otoczeniem/interesariuszami wiąże się z jednej strony z dodatkowymi kosztami, ale z drugiej może być źródłem szans, innowacji i przewagi konkurencyjnej (Piersiala, 2017).

Literatura przedmiotu, raporty z badań podejmujących problematykę CSR, szeroko dostępne tzw. dobre praktyki oraz wyniki badań własnych, wskazują, że przedsiębiorstwa funkcjonujące w Polsce coraz częściej dostrzegają korzyści płynące z połączenia zaangażowania społecznego z celami strategicznymi. Tym samym koncepcja ta – pomimo pewnych zapóźnień – staje się coraz bardziej popularna. Dowodem na powyższe może być między innymi wzrastająca liczba podmiotów prezentowanych w raportach Forum Odpowiedzialnego Biznesu „Odpowiedzialny biznes w Polsce”. Jednocześnie, nie brakuje twierdzeń, że jest to działanie zbędne, kosztochłonne, wymuszone przez różne grupy interesariuszy, odciągające przedsiębiorców od podstawowej odpowiedzialności przedsiębiorstwa za wyniki finansowe (Fiedor, 2016; Roszkowska, 2011; Cyran, and Dybka, 2015). Uwzględniając zmiany jakie zachodzą w otoczeniu gospodarczym i prawnym, wydaje się, że obecnie przedsiębiorstwa nie mogą skupiać się jedynie na celach biznesowych i powinny je integrować z celami społecznymi i środowiskowymi w sposób przyczyniający się do rozwiązywania problemów społecznych. W konsekwencji powinno przynieść to „zyski marketingowe”, przekładające się ostatecznie na wyniki finansowe i budowanie przewagi konkurencyjnej (Otoła, and Tylec, 2016; Tylec, 2016).

Pewne tendencje w zakresie podejścia przedsiębiorstw funkcjonujących w Polsce do CSR, a w zasadzie fakt niewykorzystywania w pełni jego oddziaływania marketingowego przez angażujące się społecznie spółki (niedostateczna/brak polityki informacyjnej), uwidoczniły się w prowadzonym przez autorkę w 2016 roku badaniu ankietowym (na próbie 63 przedsiębiorstw notowanych na rynkach GPW i NC w Warszawie). W badaniu podjęto między innymi kwestie motywów i obszarów zaangażowania w CSR oraz prowadzonej w tym zakresie polityki informacyjnej. Z analizy zgromadzonych odpowiedzi wynika, iż w działania społecznie odpowiedzialne angażowało się 63,5% badanych podmiotów, przy czym nie wszystkie o tym fakcie informowały - politykę informacyjną w tym zakresie prowadziło 70%. Polityka ta w większości przypadków polegała na zamieszczaniu informacji w serwisie internetowym przedsiębiorstwa (niespełna 93% podmiotów prowadzących politykę informacyjną w zakresie prowadzonych działań) oraz informacji w sprawozdaniu zarządu (20 spółek na 28 deklarujących prowadzenie polityki informacyjnej dotyczącej działań z zakresu CSR). Odrębny raport CSR sporządzało jedynie 9 przedsiębiorstw (co piąta spółka deklarująca bycie społecznie odpowiedzialnym).

Jak wskazują raporty z badań dotyczących społecznej odpowiedzialności biznesu (Wołczek, 2013; Rogala, 2013; Anonim, 21.01.2018 12, 4) w poprzednich latach niewiele firm publikowało dobrowolnie raporty z zakresu CSR (Rys. 1). Wyniki analizy kondycji raportowania kwestii społecznych, syntetycznie ujmujące zagadnienie, przedstawione zostały m.in. w badaniu „Raportowanie niefinansowe w Polsce 2016”, obejmującym analizę 317 raportów opublikowanych w rejestrze raportów (www.rejestrreportow.pl) w latach 2005-2016 prowadzonym przez CSRinfo (Anonim, 20.01.2018).

Rysunek 1. Liczba opublikowanych raportów niefinansowych w latach 2005-2016. Opracowanie własne na podstawie (Anonim, 20.01.2018).

Analizą objęto raporty, w których ujawniono przynajmniej dane z dwóch obszarów niefinansowych. Z zestawienia zaprezentowanych na Rysunku 1 danych wynika, że w latach

2005-2016 opublikowano łącznie 317 raportów. Przytoczoną liczbę raportów opublikowało 110 organizacji, w tym 101 przedsiębiorstw, 2 organizacje biznesowe, 4 fundacje, 1 miasto, 1 uniwersytet i 1 stowarzyszenie. Analiza branżowa wskazuje na „dominację” przedsiębiorstw sektora paliwowego, banków i przemysłu spożywczego. Jednocześnie do podmiotów, które w badanym okresie opublikowały 10 lub 9 raportów należały: PKN Orlen, Bank Millennium, Coca-Cola HBC Polska, LOTOS, Orange Polska, Kompania Piwowarska (Anonim, 20.01.2018).

Podobne tendencje uwidoczniły się w badaniu przeprowadzonym w 2015 roku na próbie 423 spółek notowanych na GPW w Warszawie, w którym analizie poddano treści publikowane przez spółki na ich stronach internetowych, w raportach rocznych, raportach CSR i kodeksach etycznych. Z analizy wyników tego badania, przedstawionych w publikacji (Szwajca, and Nawrocki, 2016) nasuwa się m.in. teza o istotnych brakach w polityce informacyjnej krajowych przedsiębiorstw w zakresie CSR. Teza ta poparta jest m.in. następującymi danymi:

- głównym źródłem informacji o społecznym zaangażowaniu przedsiębiorstw były strony internetowe (35% badanych spółek),
- 61% analizowanych podmiotów nie publikowało żadnych informacji na temat społecznego zaangażowania (trudno ocenić, czy spółki te nie angażowały się w działania z zakresu CSR, czy jedynie o tym nie informowały),
- informacje ujawniane przez pozostałe 39% podmiotów były niskiej jakości, zawierały ogólnikowe informacje, prezentowane głównie na stronach www,
- 18% badanych podmiotów o społecznym zaangażowaniu informowało w raportach rocznych, przy czym jedynie 7% spółek sporządzało odrębne raporty CSR, a 6% z nich zawierało tabele GRI.

Ponadto, jako mankament prowadzonej polityki informacyjnej wskazano zakres i formę publikowanych treści. Największe braki w przypadku „zakresu” polityki informacyjnej dotyczyły działań podejmowanych na rzecz klientów i pracowników. Dominowała forma opisowa, bez (umożliwiających dokonywanie porównań) ujęć liczbowych (Szwajca, and Nawrocki, 2016).

Przedstawiony w przytoczonych badaniach stan rzeczy niewątpliwie ulegnie zmianie, bowiem zgodnie z nowymi uwarunkowaniami prawnymi jednostki zainteresowania publicznego (JZP) objęte zostały wymogiem ujawniania w sprawozdaniu z działalności minimum istotnych informacji dotyczących kwestii środowiskowych, pracowniczych i społecznych oraz ujawniania m.in. opisu polityki prowadzonej w danym zakresie, jej rezultatów oraz ryzyk i zarządzania ryzykami w kwestiach niefinansowych. Dyrektywa dopuszcza raportowanie według wybranych przez przedsiębiorstwa standardów/wytocznych (własnych, krajowych, unijnych lub międzynarodowych). Zgodnie z szacunkami Ministerstwa Finansów za rok 2017 opublikowanych zostanie ok. 300 takich raportów – liczba odpowiadająca liczbie raportów opracowanych za okres dziesięcioletni.

3. Istota i normatywne przesłanki raportowania niefinansowego

Pomimo dostrzegalnego wzrostu zainteresowania koncepcją CSR i przewidywań odnośnie dalszego jej upowszechniania, nadal nierozstrzygniętym pozostaje „spór”, czy jest to koncepcja o znaczeniu strategicznym, którą należy wpisać w długofalowe działania przedsiębiorstwa, czy jedynie instrument poprawiający wizerunek firmy, a zatem także w jakim stopniu i w jakiej formie należy prowadzić politykę informacyjną nt. podejmowanych działań. Niewątpliwie strategiczne podejście do CSR postuluje Komisja Europejska, która w komunikacie z 2011 roku podała, że CSR jest odpowiedzialnością przedsiębiorstw za ich wpływ na społeczeństwo. Zauważyć należy, że w komunikacie tym KE wskazała, że przedsiębiorstwa powinny dysponować mechanizmem integracji kwestii społecznych, środowiskowych, etycznych i tych związanych z prawami człowieka, jak i problemów konsumentów ze swoją działalnością oraz podstawową strategią (Komunikat Komisji, 2011). Potwierdzeniem powyższego stanowiska jest także Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE, w której wskazano nie tylko zmiany jakie należy prowadzić w zakresie ujawnień danych niefinansowych, ale uzasadniono je rezolucjami z 6 lutego 2013 roku „Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw: rozliczalne, przejrzyste i odpowiedzialne zachowanie przedsiębiorstw a trwały wzrost” oraz „Społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw: dbanie o interesy obywateli a droga do trwałego ożywienia gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu”. Przyjęto zatem, że ujawnianie informacji dotyczących czynników społecznych i środowiskowych pozwoli na określenie zagrożeń dla tego rozwoju, zwiększenie zaufania inwestorów i konsumentów, a docelowo przyczyni się do połączenia rentowności ze sprawiedliwością i ochroną środowiska (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady, 2014).

Raportowanie niefinansowe (dotyczące głównie trzech obszarów, tj. ochrony środowiska, spraw społecznych oraz ładu korporacyjnego) składa się na system informacji podmiotu o realizacji osiągnięć w zakresie CSR oraz o zagrożeniach o charakterze niefinansowym, które występują w związku z prowadzoną działalnością. Jako uzasadnienie sporządzania raportów niefinansowych podaje się m.in. łagodzenie asymetrii informacji, jaka występuje pomiędzy interesariuszami i przyjmuje się, że powinno być ono szczególnie rozwinięte w branżach stwarzających duże zagrożenie środowiskowe. Aby jednak spełniało interesy ogólnospołeczne nie może ono jedynie koncentrować się aspektach marketingowych, podkreślających osiągnięcia i np. prowadzoną działalność charytatywną, ale powinno ujawniać także nieprawidłowości. Docelowo powinno to umożliwić spełnienie funkcji realizacji interesów ogólnospołecznych, w tym ochrony zdrowia, życia i środowiska (Lament, 2017). Wobec braku obowiązku ujawniania informacji niefinansowych, przedsiębiorstwa jeśli już angażowały się społecznie i sporządzały raport, to kierowały się głównie motywami wizerunkowymi (Skrzek-Lubasińska et. al., 2011; Idasz-Balina, and Balina, 2016; Anonim,

05.01.2018), a nie identyfikacją ryzyk (społecznych, środowiskowych, pracowniczych, dotyczących praw człowieka i przeciwdziałaniu korupcji), co z kolei przyświeca regulacjom wprowadzonym na mocy cytowanej Dyrektywy.

Jako jedną z przesłanek wprowadzanych w Dyrektywie zmian wskazano zwiększenie spójności i porównywalności informacji niefinansowych ujawnianych na terytorium UE. Dla osiągnięcia tego celu uznano, że niektóre duże jednostki powinny przygotowywać oświadczenie na temat informacji niefinansowych zawierające (składające się na obszary CSR) informacje dotyczące przynajmniej kwestii środowiskowych, społecznych i pracowniczych, poszanowania praw człowieka, przeciwdziałania korupcji i łapownictwu. Sprawozdanie takie powinno zawierać opis polityki, wyników oraz ryzyka związanych z tymi sprawami oraz powinno być włączane do sprawozdania z działalności danej jednostki. Jednocześnie wskazano, iż państwa członkowskie powinny mieć możliwość zwolnienia jednostek objętych Dyrektywą² z obowiązku przygotowania oświadczenia na temat informacji niefinansowych, jeżeli przedstawione zostanie równoważne pod względem treści odrębne sprawozdanie dotyczące tego samego roku obrotowego. Zakres ujawnień dotyczących społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstwa unormowany Dyrektywą przedstawiony został w Tabeli 1.

Transpozycja Dyrektywy wiązała się w Polsce z koniecznością nowelizacji prawa bilansowego i wprowadzeniem dodatkowego artykułu (art. 49 b Ustawy o rachunkowości) regulującego obowiązek zawierania w sprawozdaniu z działalności oświadczenia na temat informacji niefinansowych³.

---

² W uzasadnieniu Dyrektywy podano, że zakres ujawnianych informacji niefinansowych powinien być określony poprzez odniesienie do średniej liczby pracowników, sumy bilansowej i obrotów netto. Wskazano, że obowiązek ujawnienia oświadczenia na temat informacji niefinansowych powinien być nałożony jedynie na duże jednostki, będące jednostkami zainteresowania publicznego i na te jednostki interesu publicznego, które są jednostkami dominującymi dużej grupy, w obu przypadkach o średniej liczbie pracowników wyższej niż 500 (w ujęciu skonsolidowanym w przypadku grupy kapitałowej).

³ Jeżeli podmiot wraz ze sprawozdaniem z działalności sporządzi odrębne sprawozdanie na temat informacji niefinansowych wymaganych dla oświadczenia i opublikuje go na swojej stronie internetowej w ciągu sześciu miesięcy od dnia bilansowego nie ma już obowiązku sporządzania odrębnego oświadczenia o informacjach niefinansowych.

Tabela 1.

Zakres ujawnień dotyczących CSR wprowadzonych Dyrektywą 2014/95UE

Zwartość oświadczenia na temat informacji niefinansowych	Obszar CSR	Ujawnienia wymienione w Dyrektywie	Ujawnienia wymienione w Komunikacie KE
1. Krótki opis modelu biznesowego jednostki.	Kwestie środowiskowe	Szczegółowe informacje na temat obecnego i przewidywanego wpływu działalności podmiotu na środowisko, na zdrowie i bezpieczeństwo, zużycie wody i zanieczyszczenie powietrza, wykorzystywanie energii, emisja gazów cieplarnianych.	Istotne informacje dotyczące zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli, wpływ zużycia energii na środowisko, bezpośrednie i niebezpośrednie emisje do powietrza, wykorzystywanie i ochrona zasobów naturalnych (np. wody, gruntów) i związana z tym ochrona bioróżnorodności, gospodarowanie odpadami, wpływ transportu lub wykorzystywania produktów i usług na środowisko oraz ich unieszkodliwiania, opracowywanie produktów i usług ekologicznych.
2. Opis polityk stosowanych przez jednostkę w odniesieniu do wymienionych obszarów CSR, w tym wdrożonych procesów należytej staranności oraz opis rezultatów realizowania tych polityk.		Kwestie społeczne i pracownicze	Działania podejmowane w celu zapewnienia równouprawnienia płci, wdrażania podstawowych konwencji MOP, warunków pracy, dialogu społecznego, poszanowania prawa pracowników do informacji i do wyrażania opinii, poszanowania praw związków zawodowych, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz dialogu ze społecznościami lokalnymi lub działań podejmowanych w celu zapewnienia ochrony i rozwoju tych społeczności.
3. Ryzyka związane z kwestiami środowiskowymi, społecznymi, pracowniczymi, prawami człowieka i przeciwdziałaniu korupcji, a także opis zarządzania nimi.			

4. Niefinansowe kluczowe wskaźniki wyników związanych z daną działalnością.	Prawa człowieka oraz walka z korupcją i łapownictwem	Informacje na temat zapobiegania naruszaniu praw człowieka lub na temat stosowanych instrumentów walki z korupcją i łapownictwem.	Organizacja, decyzje, instrumenty związane z zarządzaniem oraz zasobami przeznaczonymi na walkę z korupcją i łapownictwem, wyjaśnienia dotyczące sposobów oceny walki z korupcją i łapownictwem, działania podejmowane w celu zapobiegania negatywnym wpływom lub ich łagodzenia, monitorowanie skuteczności oraz komunikowania się w tej kwestii wewnątrz i zewnątrz.
---	--	---	--

Zródło: Opracowanie własne na podstawie (Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady, 2014; Komunikat KE, 2017).

Na podmioty, których dotyczy obowiązek raportowania niefinansowego składają się jednostki zainteresowania publicznego (samodzielnie przekraczające progi, bądź będące jednostkami dominującymi grup kapitałowych) wymienione w art. 3 ust. 1e pkt 1-6, będące spółką kapitałową, spółką komandytowo-akcyjną lub taką spółką jawną lub komandytową, której wszystkimi współnikami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej tj.:

- banki, zakłady ubezpieczeń, fundusze inwestycyjne, emitenci, fundusze emerytalne,
- jednostki zamierzające się ubiegać lub ubiegające się o dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków EOG,
- emitenci papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu w alternatywnym systemie obrotu,
- emitenci zamierzający ubiegać się lub ubiegający się o ich dopuszczenie do obrotu na jednym z rynków regulowanych EOG,
- krajowe instytucje płatnicze,
- instytucje pieniądza elektronicznego (Chluska, 2017; Ustawa z dnia 15 grudnia 2016; Ustawa z dnia 29 września 1994).

Wymienione podmioty mają obowiązek sporządzania oświadczenia na temat informacji niefinansowych jeśli w roku obrotowym, za który sporządzają sprawozdanie finansowe oraz w roku poprzedzającym ten rok przekraczały następujące wielkości:

- średnioroczne zatrudnienie (w przeliczeniu na pełne etaty) – 500 osób oraz
- suma aktywów bilansu na koniec roku obrotowego 85 mln zł lub 170 mln zł
  - w przypadku przychodów netto ze sprzedaży towarów i produktów za rok obrotowy.

4. Zakończenie

W artykule 3 Dyrektywy podano iż, Komisja Europejska przygotowuje niewiążące wytyczne dotyczące metodologii raportowania danych niefinansowych. Tym samym z jednej strony wsparto metodycznie proces raportowania, ale jednocześnie pozostawiono jednostkom objętym nowymi uregulowaniami dowolność w zakresie wykorzystywania standardów, norm i wytycznych. Mogą to być zarówno standardy, normy i wytyczne krajowe, jaki i unijne, międzynarodowe, czy własne, przy czym jeśli wykorzystane zostaną konkretne standardy jednostka ma obowiązek poinformowania w oświadczeniu/raporcie, jakie standardy (wytyczne, normy) wykorzystywała (Dadacz, 2017).

Zgodnie z przytoczonym powyżej artykułem Dyrektywy, Komisja Europejska w dniu 26.06.2017 r. wydała Komunikat: Wytyczne dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych (metodyka sprawozdawczości finansowej), w którym wskazano szereg zasad ramowych, na których przedsiębiorstwa mogą oprzeć proces raportowania. Wśród zasad tych wymieniono m.in.: normę ISO 26000, Globalną Inicjatywę Sprawozdawczą (Global Reporting Initiative – GRI), system ek zarządzania i audytu (EMAS), inicjatywę ONZ Global Compact, wytyczne ONZ dotyczące biznesu i praw człowieka wdrażające ramy ONZ „Ochrona, poszanowanie i naprawa”, wytyczne OECD dla przedsiębiorstw wielonarodowych, trójstronną deklarację zasad Międzynarodowej Organizacji Pracy dotyczących przedsiębiorstw wielonarodowych i polityki społecznej, cele zrównoważonego rozwoju ONZ (rezolucja z dnia 25 września 2015 r. „Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”), modelowe wytyczne dotyczące przekazywania informacji z zakresu ochrony środowiska, polityki społecznej i ładu korporacyjnego inwestorom uczestniczącym w Inicjatywie ONZ na rzecz Zrównoważonych Giełd Papierów Wartościowych, protokół w sprawie kapitału naturalnego, projekt na rzecz ujawniania informacji dotyczących emisji dwutlenku węgla (CDP, dawniej Carbon Disclosure Project)⁴. Jednocześnie, w Komunikacie zaakcentowano, że do podstawowych zasad jakimi podmioty powinny kierować się przy ujawnianiu informacji niefinansowych należą: istotność, rzetelność, wyważenie i zrozumiałość, kompletność przy jednoczesnej zwięzłości, podejście strategiczne i zorientowane na przyszłość, ukierunkowanie na interesariuszy, spójność ujawnień z innymi elementami sprawozdawczości (Komunikat KE, 2017).

Wprowadzone Dyrektywą i znowelizowaną Ustawą o rachunkowości rozwiązania stawiają duże przedsiębiorstwa (około 300 w Polsce i 6 000 w UE) przed nowymi zadaniami, w tym koniecznością stworzenia odpowiedniej bazy informacyjnej. Podkreślić należy jednocześnie, że podmioty te nie mają obowiązku przygotowania odrębnego raportu

---

⁴ Przegląd standardów możliwych do wykorzystania w procesie raportowania danych niefinansowych, w tym Standardu Informacji Niefinansowych (z uwzględnieniem zakresu tematycznego, dostępności i adresatów) zawarty jest w publikacji (Dadacz, 2017).

społecznego, raportu zintegrowanego, czy raportu CSR. Raportowanie (proces szerszy, bardziej kompleksowy niż ujawnianie) jest jedną z możliwych opcji. Przedsiębiorstwa mogą także wypełnić obowiązki z zakresu raportowania niefinansowego wyłącznie w ramach procesu ujawniania minimum wymaganych informacji w sporządzanym sprawozdaniu z działalności. Powinny jednocześnie przedstawiać informacje niefinansowe w takim stopniu, w jakim są one niezbędne do oceny ich wyników, kondycji, rozwoju i wpływu podejmowanej działalności na wskazane powyżej obszary, a zatem mając na uwadze przede wszystkim zasadę istotności.

Bibliografia

1. Chluska, J., (2017). Wpływ obowiązku ujawnień modelu biznesu na system rachunkowości przedsiębiorstw. *Kwartalnik Nauk o Przedsiębiorstwie*, Nr 3(44).
2. Cyran, K., Dybka, S., (2015). Społeczna odpowiedzialność biznesu jako czynnik ograniczający rozwój przedsiębiorstwa. *Zeszyty Naukowe SGGW Polityki Europejskiej, Finanse i Marketing*, 14/63.
3. Dadacz, J., (2017). Zmiana polskich przepisów w związku z implementacją Dyrektywy 2014/95/UE. W L. Anam, J. Kacprzak (red.), *Raportowanie niefinansowe. Poradnik dla raportujących*, Ministerstwo Rozwoju, Warszawa.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/95/UE z dnia 22 października 2014 r. zmieniająca dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do ujawniania informacji niefinansowych i informacji dotyczących różnorodności przez niektóre duże jednostki oraz grupy. Dz. Urz. UE L 330 z 2014 r.
5. Fiedor, B., (2016). Implementacja koncepcji CSR jako przesłanka trwałości firmy i jej sukcesu rynkowego. *Przegląd Organizacji*, 1.
6. Idasz-Balina, M., Balina, R., (2016). Narzędzia CSR w kreowaniu wizerunku banku spółdzielczego. *Zarządzanie finansami i rachunkowość*, 4(3).
7. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów. Odnowiona strategia UE na lata 2011-2014 dotycząca społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw. Komisja Europejska, Bruksela 25.10.2011, COM(2011) 681.
8. Komunikat Komisji Europejskiej z dnia 26.06.2017r. Wytyczne dotyczące sprawozdawczości w zakresie informacji niefinansowych (metodyka sprawozdawczości finansowej). C(2017) 4234 final.
9. Lament, M., (2017). Raportowanie informacji niefinansowych w zakładach ubezpieczeń w Polsce. *Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości*, T. 91, 147.

10. Otoła, I., Tylec, A., (2016). Społeczna odpowiedzialność biznesu a wyniki finansowe przedsiębiorstw. *Zeszyty Naukowe Politechniki Częstochowskiej. Zarządzanie*. T.1, Nr 24.
11. Piersiala, L., (2016). Koncepcja społecznej odpowiedzialności biznesu na tle koncepcji interesariuszy. W S. Kowalska, J. Rubik (red.), *Zarządzanie kosztami przedsiębiorstwa w kontekście społecznej odpowiedzialności biznesu*. Częstochowa: WWZPCz.
12. Rogala, P., (2013). Raporty społeczne – doświadczenia i dylematy. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Społeczna odpowiedzialność organizacji. W poszukiwaniu paradygmatów, metodologii i strategii*, Nr 288.
13. Roszkowska, P., (2011). *Rewolucja w raportowaniu biznesowym. Interesariusze, konkurencyjność, społeczna odpowiedzialność*. Warszawa: Difin.
14. Skrzek-Lubasińska, M., Dyjas-Pokorska, A., Kudrewicz-Roszkowska, M., Makuch, Ł., Stanek-Kowalczyk, A., Uhl, H., (2011). *Ocena stanu wdrażania standardów społecznej odpowiedzialności biznesu wraz z opracowaniem zestawu wskaźników społecznej odpowiedzialności w mikro, małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach*. PARP, Warszawa: PwC.
15. Sz wajca, D., Nawrocki, T.L., (2016). Możliwości oceny zaangażowania przedsiębiorstw w działania społecznie odpowiedzialne a ich polityka informacyjna w zakresie CSR. *Przegląd Organizacji*, 4.
16. Tylec, A., (2016). Społeczna odpowiedzialność biznesu w zarządzaniu przedsiębiorstwami w Polsce – synteza badań. *Zeszyty Naukowe Politechniki Śląskiej, s. Organizacja i Zarządzanie*, Z. 97, Nr 1964.
17. Ustawa z dnia 15 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy o rachunkowości. Dz. U. z 2016 r., poz. 1047.
18. Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Dz.U. z 1994 r., nr 121 poz. 591.
19. Wołczek, P., (2013). Raportowanie społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw w Polsce. *Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Społeczna odpowiedzialność organizacji. W poszukiwaniu paradygmatów, metodologii i strategii*, Nr 288.
20. <http://odpowiedzialnybiznes.pl/wp-content/uploads/2014/11/Raport-Spo%C5%82eczna-odpowiedzialno%C5%9B%C4%87-biznesu-fakty-a-opinie-KPMG-FOB-20141.pdf> (05.01.2018).
21. <http://raportyspoleczne.pl/> (21.01.2018).
22. <http://www.csrinfo.org/10-raportowania-niefinansowego-polsce/> (20.01.2018).